

Özel
Sayı: 2
1996
2000 TL.
(KDV DAHİL)

İSCİLERİN SESİ

Olağanüstü hal, sıkıyönetim ve savaş hali yasalarına karşı

İşçi sınıfı direnecek!

Emperyalizm, Kriz ve Türkiye

Bugün, uluslararası politikanın ekseninde, Sovyetlerde ve Doğu Avrupa ülkelerindeki alt-üst oluşun yarattığı boşluğu, ABD emperyalizmi tarafından çeşitli politikalarla doldurulma girişimleri yatmaktadır. Bu "Yeni Hegemonik Düzen" in oluşturulma biçiminin en dolaysız ve açık somutlaşmasının sahnesi ise Ortadoğu'dur. Ülkemizin de orta yerinde bulunduğu Ortadoğu labirenti.

ABD'nin Ortadoğu'da sahnelenmeye çalıştığı manevralardan birinin adı "Alacakaranlık Harekati"dir. Bu hareket projeleri, ABD emperyalizmiyle içiçe geçen Türkiye egemen sınıflarının da politikalarını belirlemekte ve ülkemiz bu alacakaranlık kuşağında boğulmaya çalışılmaktadır.

ALACAKARANLIK KUŞAĞINDA TÜRKİYE

Bugün, ülkemizdeki politikaların ekseninde, ekonomik, siyasal ve toplumsal alanlarda farklı düzeylerde içiçe geçen bir krizin yarattığı boşluğu çeşitli siyasal güçler tarafından doldurulma girişimleri yatmaktadır. Bu tipik kriz durumu, halk güçlerinin genelde güçlü örgütlenme ve politik araçlara sahip olmaması nedeniyle daha çok sistemin savunucuları arasında, siyasal temsil düzeyinde sürmekte ve halk güçlerinin sahneye çıkması oranında derinleşip boyulanmaktadır.

Özal'ın bu iktidar olma boşluğunu doldurma ve krizi çözme yöntemi "kriz yöntemi"dir. Kriz yöntemi, egemen güçlerin -ya da bir kesiminin- olağanüstü koşullara, olağanüstü yöntemlerle müdahale etmeye çalışarak, toplumsal güçler dengesinin her türlü politikaya -özellikle şiddet yöntemlerine- başvurarak kendi lehine çevirme, gündemi elinde tutma ve diğer toplumsal güçleri kendi gündemi etrafında sürükleyerek dağıtma biçimlerinde gerçekleştirilmektedir.

Özal, içiçe geçen ekonomik, toplumsal ve siyasal krizi, bu krizleri besleyen Körfez kriziyle çözmeyi hesaplamaktadır. Körfez kriziyle gündeme getireceği şiddet politikalarını, bu vesileyle yürütmenin baş'olu oynayacağı bir başkanlık sistemi kurmak için kullanmaya ve böylece 12 Eylül programını tamamlamaya çalışmaktadır. Bu politikalar Özal'a, uluslararası planda rahat bir manevra alanı sağlamakta; Türkiye'nin dış politikasını tamamen ABD çıkarları doğrultusunda bir savaş eksenine oturtan Özal bir yandan emperyalist güçlerin sempati ve desteğini kazanmaya çalışırken, diğer yandan da ABD yönetimiyle girdiği yakınlığı, iç politika malzemesi olarak kullanmayı amaçlamaktadır.

Irak'a karşı yaptırımları gözü kapalı uygulamaya koyan, gerici Arap yönetimlerini destekleyen

■ Bugün yüzbinlerce işçinin toplu sözleşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanmış, "Zonguldak Grevi" ve metal grevleri başlamıştır; tekstil, kağıt, hava ulaştırma, petro-kimya grevleri ise kapıdadır

■ Bugünkü krize devrimci demokratik bir müdahale yolunun yaratılması herşeyden önce, işçi sınıfının ekonomik sorunlar etrafında şekillenen mücadelesinin siyasal mücadeleye bağlı kılınmasıyla mümkündür.

■ Kendiliğinden ve ekonomik nitelikli bilincin demokrasi bilincine dönüştürülmesi ve işçi sınıfı muhalefetinin siyasallaştırılması konusunda devrimcilere düşen görev, dar gurup çıkarlarını bir kenara bırakıp birleşik toplumsal muhalefeti yaratmak için çalışmaktır.

Bazı günler vardır, kimse için bir anlam taşımaz. Sıradan bir gün gibi yaşanır ve tüketilir. Bazı günler vardır, sınıflar mücadelesinde bir dönüm noktası oluşturur. Günlerce öncesinden herkes onu konuşur, o güne hazırlanır. Tüm çabalar o gün için yoğunlaşır ve o günde bu çabaların somutlaşması, o günden sonraki günleri, haftaları, ayları belirler. Bugün herkesin gündeminde başyeri alan bir gün var: 3 Ocak. Haftalardır bütün ülkenin gündeminde yer alan "Zonguldak Grevi"nden sonra herkes tarafından konuşulmaya başlanan 3 Ocak, "Zonguldak Grevi"nden ayrı bir gündem değildir. Aksine "Zonguldak Grevi"nin yakut meşalesini aydınlatmış Türkiye işçi sınıfının mücadelesinde özel bir dönüm noktası olmaya aday görünen ve her yerin birer Zonguldak olması amacını taşıyan bir gündür 3 Ocak...

Çünkü "Zonguldak Grevi" nasıl ülkemizde sahnelenmeye çalışılan karanlık politikaların yanbaşı-

da ve giderek güçlenen biçimde toplumsal muhalefetin kıvılcıklarını çakmışsa, 3 Ocak da bu kıvılcıkları tüm işçi sınıfına ve toplumsal muhalefetin her kesimine yaymayı ve bütün ülkeyi bir yangına dönüştürmeyi hedefleyen bir gün olmalıdır. Kör bir maden ocağının karanlığına boğulmaya çalışılan ülkemizde Zonguldak'ta yanan madenci lambalarının ışığı, 3 Ocak'ta bütün ülkenin göklerini aydınlatmalıdır.

Uzun bir zamandır toplumsal muhalefet, gittikçe yükselen biçimlerde mücadele etmekte ve örgütlenmeye çalışmaktadır. Memurların Temmuz eylemlilerinden sonra, yürüttükleri sendikalaşma çabası meyvelerini vermektedir. Eğitimcilerin Eğitim-Sen başvurusunu, belediye memurlarının Tüm-Bel-Sen başvurusu izlemektedir. Sağlık, maliye, PTT, demiryolları, tarım-orman işkolunda sendikalaşma çabaları ise sürmektedir. Öğrencilerin merkezleşme çabalarının sonuçlanması, öğrenci örgüt-

lülüğünü bir adım daha ileri taşıırken, toplumsal muhalefetin ekseninde yer alan işçi sınıfı bu sonbaharla birlikte yeni bir döneme girmiştir. Görünen odur ki, toplumsal muhalefetin birleşik mücadelesi işçi sınıfı mücadelesinin etrafında şekillenecek, bu da krizin seyrini derinden etkileyecektir. Bugün yüzbinlerce işçinin toplu sözleşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanmış, "Zonguldak Grevi" ve metal grevleri başlamıştır; tekstil, kağıt, hava ulaştırma, petro-kimya grevleri ise kapıdadır. Küçükü büyüklü birçok işyerindeki işçiler önümüzdeki döneme grevle girecek, kendi örgüllüklerini sınyayacak, sendikalarıyla nereye kadar gidebileceklerini öğrenecek, siyasal iktidar uygulamalarıyla yüz yüze gelecek ve bunlara ne kadarını etkisizleştirebileceklerini göreceklerdir.

Özal, ülke içinde de TBMM'yi tekeline aldıktan sonra Anayasa Mahkemesi'ni ANAP'laştırmaya, yargı organlarını etkisizleştirmeye ve orduyu denetim altında tutmaya çalışıyor. İşçilere karşı TİSKİ, MESSİ, KIPLASİ, KAMUSEN ve TUHİSİ ortak bir stratejiyle yönetirken, Doğu ve Güneydoğu'da kanlı uygulamalara, toplu sürgünlere zemin hazırlayan olağanüstü hali büyük kendere yayma hazırlığı yapıyor.

Bütün bu uygulamaları Özal'ın kişisel diktatörlük özlemlerine açıklamak yanlışlıktır. Karşı karşıya olduğumuz her şey kişilerin ötesinde sistemin manüingü ürünüdür. Çünkü sistem, "tek adam" ve "tek parti"yi zorunlu kılmakta, bu anlamda Özal-Demirel-İnönü her yaşamsal konuda tek vücut olabilirken ANAP-SHP-DYP tek parti haline gelebilmektedir. Özellikle krizden çıkış yolları tartışılırken ANAP-SHP-DYP düzenin yeniden orarılması yönünde birleşmekte, fakat bunun gerçekleştirilmesinde ayrılmaktadırlar.

Özal'ın kriz uygulamalarına ve başkanlık sistemi kurma girişimlerine muhalefet partileri kendi güç alanları daraldığı ölçüde karşı çıkmakta, krizden demokratik bir çıkış, halk güçlerinin sıkıntılarını çözmeye gibi kaygılar taşımamaktadırlar. Özal'ın kriz politikaları kendi alanlarına dokunduğu ölçüde "sine-i millet'e" dönme çağrılarını yapmaktadırlar ve bir erken seçimi gündeme getirme manevralarına girişmektedirler. Varolan iktidar boşluğunu bir erken seçim kanalıyla kendileri doldurmaya çalışmakta bunun için de "milletin sincisini" kullanmayı, böylece yükselen toplumsal muhalefetin dinamiklerini kendi kanallarına akmasını sağlamayı düşünmektedirler.

Ordunun bu boşluğu müdahalesi muhtura gücünde bir istifa dilekçesiyle gündeme sokulmuştur. Ordunun bu müdahale biçiminin, ağırlıklı Körfez krizi etrafında ortaya çıkmasının ordunun barışçılığı olarak yorumlanması ciddi bir yanılsamadır. Yıllardır Doğu'da ve Güneydoğu'da bir iç savaşın var olduğunu söyleyen, barışçı bir politikadan yana olduğunu düşünmek safdilliktir. Bu müdahalenin kaynağında iktidar boşluğunun Özal tarafından doldurulmasının ordunun etki alanında yaratacağı daralmalara karşı bir tepki, ANAP uygulamalarının çeşitli egemen siyasal kesimlerde doğurduğu hoşnutsuzlukları kucaklamaya çalışan bir atak, özellikle işçi sınıfı ve kamu çalışanları başta olmak üzere bütün halk kesimlerinde mayalanan toplumsal muhalefetin önünü kesilmesini amaçlayan bir girişim düşüncesi yamaktadır. Özal'ın kriz politikalarına karşı atığa geçen güçler sadece parlamentere muhalefet ve ordu değildir. Tekelci burjuvazinin bir kesimi, geleneksel devlet bürokrasisinin temsilcileri çeşitli biçimlerde bu tepkiye kaulmaktadır. TUSİAD'ın iritacı hedefleyen eğitim semineri, MIT'in, polis örgütü ve İşçileri Bakanlığı'ndaki şeriatçı akımların etkileri konusunda verdiği brifing, öğretmen üyelerinin laiklik gösterileri Özal'a karşı burjuvazi ve devlet içinden yükselen muhalif sesleri açığa çıkarmaktadır. Laik cephe biçiminde şekillenen bu tepkiler, kongrelerle tartışılacakları ve savaş konusunda köşeye sıkışan generallerle puan kazandırırken, gerçek bir toplumsal muhalefetin eksenini sınıfsal motiflerden, laik-şeriatçı cephe çatışmasına yöneltme çabasında olduğu aşımaktadır. Bu iktidar boşluğuna Türk-İş de bulunduğu yerden müdahale etmeye çalışmakta ve hiçbir zaman gerçek anlamda uygulamaya koyamayacağı genel grev sopasını sallayarak erken seçim kervanına katılmaktadır. Bir günlük işe gitme kararıyla genel grev sloganının içeriğini boşaltmaya çalışan Türk-İş, bir hükümet değişikliğiyle düzenin yeniden üretilmesini amaçlamakta ve rolünü böylece üstlenmeye çalışmaktadır.

Siyasal düzeydeki bu kamplaşma, krizin derinleşmesini, ABD emperyalizmi ve tekeli sermayenin çıkarlarına hanel getirilmeden bu krizi çözmeye yönelik girişimler arasındaki bir kamplaşmadır. Sahnenin "dış aktörü" ABD ise çeşitli siyasal, diplomatik ve ekonomik manevralarla derinleşmekte olan krizi, bir yandan Özal eliyle çözmeye, diğer yandan da başka alternatiflerin kanallarını yaratmaya çalışmaktadır. Özal'a övgüler dözzerken, muhalif güçlerle de köprüler kurmakta, Zonguldak'ta incelemelerde bulunmakta, Doğu ve Güneydoğu'daki her gelişmeyi yakından izlemektedir.

ABD'nin bu çok yönlü politikaları Türkiye'deki gidip gelenler arasındaki gelişmelerden duyulan kaygının açık bir ifadesidir. Çünkü her alacakaranlıkta karanlık ve aydınlık içtedir. Bir alacakaranlıktan kör karanlığa mı yoksa şafağa mı geçileceği gerçek bir sınıf mücadelesinin dinamikleriyle belirlenen bir olgudur.

KRİZE MÜDAHALENİN İKİ YOLU

Derinleşen krize müdahale etmenin iki ana yolu vardır. Bu yollardan birincisi, egemen sınıfların politik tercihlerinin çerçevesinde, sermaye çevrelerinin kurumlarıyla ve siyasal iktidar dolayısıyla toplumsal muhalefet güçlerinin şiddet yoluyla dağıtılıp boğularak ve/veya kısmi makaylarla içerilerek gerçekleştirilmesidir. Toplumsal kutuplaşmanın sınıf mücadelesi ekseninden tali ayrımlara taşınması ve böylece halk ile oligarşi arasında ki gelişmenin üstünü örülmesi amacıyla taşınmaktadır. Sonuçta düzen içi makaylarla, erken seçim ya da kısmi düzenlemelerle krizin konjonktürel dinamiklerinin yok edilmesi ve halkın demokratik hak ve özgürlük istemlerinin gözmezen gelinerek krizin "bitirilmesi" hedeflenmektedir.

İkinci müdahale yolu demokratik olan yoldur. Mevcut krize tüm emekçi kütelerin, demokratik hak ve istemleri çerçevesinde kendi öz örgütleriyle müdahale etmesi, halkın yaşamsal sorunlarının köklü çözümlerine hizmet edecek demokratik mevzi kazanmalarının yaratılması ve siyasal çatışmanın egemen sınıflar içi kutuplaşmalardan, oligarşi ve halk arasındaki çelişme ekimine çekilmesi amacıyla taşınmaktadır. Bunun biçimi güncel taleplerin kucaklanıp yükseltilmesi ve bu taleplerle, tarihsel-sınıfsal talepler arasında ki bağ kurulmasıdır.

Bugün mevcut krize demokratik bir müdahale yolunun yaratılması, emekçi halkın kendi gücüne dayanan örgütüllüklerinin yaratılıp geliştirilmesi; ekseninde işçi sınıfının bulunduğu birleşik toplumsal muhalefetin, devrimci demokrasi mücadelesinin yükseltilmesi ve Türkiye'nin her köşesinin birer Zonguldak haline getirilmesi ile mümkündür.

Bu nasıl olacaktır? İşçilerin ekonomik sorunlardan kaynaklanan muhalefeti, sorunların kapsamından dolayı çok genel bir hal almış ve bir "genel grev" sloganı her kesim tarafından telafuz edilir olmuştur. İşçi sınıfının bugünkü gerçeklerinden bir diğeri ise, sınıfın kendi örgütüllüklerinin zayıf olması ve daha çok sendikalar çerçevesinde sıkışık kalmış olduğudur.

Bugünkü krize devrimci demokratik bir müdahale yolunun yaratılması herşeyden önce, işçi sınıfının ekonomik sorunlar etrafında şekillenen mücadelesinin siyasal mücadeleye bağlı kılınmasıyla mümkündür. Bu da, sendikalar çerçevesinde sıkışık kalan örgütüllüklerin, İşyeri Komite ve Konseyleri temelinde yükselen gerçek örgütüllükler haline dönüştürülmesi ve sınıfa işyerlerinden sendika üst yönetimlerine dek uzanan bir söz, karar, denetim yetkinliğinin de kazandırılmasıyla gerçekleştirilebilir. Halkın kendi örgütüllüklerini, ortak sorunlar etrafında bir araya getirilmesi ve geniş halk kesimlerini bağrında toplayan bir mücadele hatunun izlenmesi kaçınılmaz bir görev olarak tüm devrimci-demokrat güçlerin önünde durmaktadır.

Başta işçi sınıfı olmak üzere toplumsal muhalefetin tüm kesimleri bu dönemde siyasal duyarlılığı büyük ölçüde arımış olarak girmektedir. Ama bu siyasal duyarlılığın kendiliğinden siyasal bilince ve giderek siyasal mücadelesinin ortak iradesine dönüşmesi beklenmemelidir. Bu noktada devrimciler, sosyalistlere büyük görevler düşmektedir.

Kendiliğinden ve ekonomik bir bilincin dönüştürülmesi ve işçi sınıfı muhalefetinin siyasallaştırılması konusunda devrimciler diğün görev, tehlike ve başarıyı iç içe taşımaktadır. Sosyalistler eğer bugünün somut koşullarını, sınıfa sosyalistler arasındaki açıkığı doğru tahlil edemez ve doğru politikalar uygulamazlarsa, işçi sınıfının nesnel olarak gelişen devrimciliği gerileyecek ve sendikalar çerçevesine daha da çok sıkışacaktır. Bugün tüm sosyalist çevreler, işçi sınıfı üzerine projeleri olan tüm devrimci-demokrat güçler, dar grup çıkarlarını bir yana bırakıp toplumsal muhalefetin ortak sorunları etrafında bir araya gelmek ve işçilerin örgütünü gücünü yaratmak için çaba göstermek zorundadır.

Toplumsal muhalefetin ve işçi sınıfının ekonomik-demokratik örgütlenmeleriyle devrimci örgütlenmeleri birbirine karıştırmadan, kafalarındaki programları sınıfa dayatmadan, işçileri memurları, halkın tüm kesimlerini kendi sorunları etrafında yakalayıp işe buradan başlamak ve toplumsal mücadeleyi siyasal istemler doğrultusunda dönüştürmeye çalışmak gereklidir.

Zonguldak madencilerinin direnişini tüm ülkeye yaymak, metal, kağıt, tekstil işçilerinin grev ve direnişlerine sahip çıkmak; tüm işçi sınıfını kucaklamak gereklidir. Memurların sendika istemlerini yükseltmek, 657 zincirinin parçalanması için çaba göstermek; üniversitelerin mücadelesini desteklemek gereklidir. Toplumsal muhalefete onların olduğu alanda buluştuktan sonra durmamak, işçilerin sadece Türk-İş ve "muhalefet" partilerinin "genel grev" sloganının peşine takılmalarına müdahale etmek, gerekirse sendika bürokrasilerine rağmen fabrika

fabrika, işkolu işkolu grevleri yükseltmeye çalışmak ve tüm ülkenin bir Zonguldak haline gelmesi için uğraşmak gereklidir.

İşçilerin, memurların, toplumun tüm muhalif kesimlerinin içinde bulundukları krizi, kısmi ekonomik kazanımlarla asma isteklerini birleştirmek ve mücadeleyi sınıfsal boyuta sıratmak gereklidir. Yani işçilerin, daha fazla ücret taleplerinin, memurların daha yüksek zam arayışlarının tüm anti-demokratik uygulamalara karşı birleşik bir mücadelede dönüştürülmesi gerekmektedir. İşçilerin zamlı birlikte toplu sözleşme sisteminin ilgası ve Anayasa'nın demokratikleştirilmesini, memurların toplu sözleşmeli, grevli sendika hakkı; öğrencilerin YÖK'ün kaldırılması, özgür ve demokratik üniversite; velhasıl, örgütlenme ve direnme hakkını yok eden 12 Eylül uzantılarının külliyen yok edilmesi istemleri doğrultusunda birleşik mücadeleyi yükseltmeleri için çaba gösterilmesi ve devrimci demokrasi mücadelesinin, bu hatıta sürdürülmesi sağlanmalıdır. Bu mücadeleyi gerçekleştirecek örgütüllüklerin yaratılması için azami çaba gösterilmelidir.

3 OCAK DİRENİŞİ DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE DÖNÜM NOKTASI OLMALIDIR.

İşçi sınıfının ürettiğin kaynaklanan güçlerinin dayatmasıyla ve "Zonguldak Grevi"nin açılmasıyla gündeme gelen 3 Ocak'ın, tam da bu kararın alan Türk-İş tarafından içeriği boşaltılmaya çalışılmaktadır. Genel bir direniş günü olması gereken 3 Ocak, pijamaları evde oturan genel bir eylemsizlik haline dönüştürülmeye çab

şılmaktadır. Türk-İş'in bu tavır, işçi sınıfının mücadelesini evlere hapsetmek ve alanlara taşınmasını önlemek amacıyla gümektedir. Böylece bütün işçi sınıfı içinde genel kabul gören "genel grev" sloganı geçirilmeye çalışılmaktadır. Siyasal iktidar baskı ve tehdit aracılığıyla, işçi sınıfını sindirmeyi ve yükselen mücadeleyi yoketmeyi hedeflemektedir. Savaş hali ve olağanüstü hal uygulamalarını gündeme getirerek ülkeyi emperyalistlerin çıkarları doğrultusunda bir diktatörlüğe yönetme çabasını gümektedir. Ülkemiz emekçi halklarını kanyıla, çanyıla beslenecek emperyalist bir savaşa sokulmaya çalışılmakta ve böylece ülkemizin geleceğine ipotek konmak istenmektedir.

Bundan dolayı 3 Ocak, sadece tikanan toplu sözleşme ve grevlerin çözülmesi amacıyla taşınmamalı, genelde uygulamaya çalışılan egemen sınıf politikalarını etkisizleştirmeyi hedeflemelidir. Bundan dolayı 3 Ocak, sadece işçilerin değil toplumsal muhalefetin bütün kesimlerini kucaklamalı ve alanlara taşınmalıdır. 3 Ocak direniş, o güne sürünmemeli, savaşa karşı, olağanüstü hale karşı, Kürt halkına uygulanan sürgün ve k lara karşı kalıcı demokratik mevziler kazanılacağı kadar, emekçi halkların talepleri karşılanacağı kadar, 12 Eylül'ün bütün faşist uygulamaları yok edilinceye kadar süreli hale getirilmelidir. 3 Ocak'ın her yer Zonguldak olması, her yer Zonguldak olana kadar her gün 3 Ocak haline getirilmelidir.

Sınımız, demokrasi için halkların birleşik direniş mücadelesini yaratmak ve yükseltmektir.

3 OCAK DİRENİŞİ İŞÇİ SINIFININ MÜCADELESİNDE BİR İVME DİR!

İŞYERİ VE GREV KOMİTELERİNİ OLUŞTURALIM, GREVLERİ VE DİRENİŞLERİ YAYGINLAŞTIRALIM!

Sahibi: Çetin UYGUR, Yazı İşleri Müdürü: Soner KIZILKAYA, Adres: Prf Kazım I. Örkün Cad. Hüdaverdi Han 3/5 Çagaolu - İST. Tel: 528 16 73, Basıldığı Yer: SERLER Matbaası